Uredništvo:
Schillerjeva cesta štev. 3, na dvorišču, I. nadstropje.

* *

Rokopisi se ne vračajo.

* *

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

* *

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

* *

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

* *

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta štev. 3.

Naročnina znaša za **avstro-ogerske** dežele:
celoletno . . . K 25·—
polletno . . . K 12·50
četrtletno . . . K 6·30
mesečno . . . K 2·10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28·—
za **vse druge** dežele i. **Ameriko** K 30·—
Naročnina se pošilja vnaprej.

Za **oglase (inserate)** se plačuje od čveterostopne petit vrste po 12 h, za večkraten natis primeren popust.

Posamezna štev. stane 10 h.

Štev. 165. | Telefonska številka 65. | **Celje, v petek, dne 23. julija 1909.** | Čekovni račun 48.817. | **Leto I.**

Iz govora dež. poslanca dr. Vekoslava Kukovca v Središču.

III.

Naravno je, da govorimo nekoliko tudi o štajerskem deželnem zboru, ki se utegne sklicati čez nekaj tednov k prvemu zasedanju. Ali se bodo naši klerikalci izkazali tamkaj enake mojstre kakor v državnem zboru? Jasno je, da morajo imeti za Gradec natančen načrt za pomoč štajerskemu kmetu; saj vendar ne bodo tudi v Gradcu poznali le — bosanskega kmeta!

Če so se s tolikim gnjevom polastili vsega zastopstva kmetskih občin, moramo enako odločno zahtevati, da bodo v deželnem zboru delali in ne zdravili svojega mačka, ki jim ga je prinesel dunajski parlament. Če se z našimi klerikalci na Dunaju ni dalo delati, tako da so jih vun vrgli iz narodne zveze, iz ministerske sobe in državnega zbora, naj si pa skrhajo svoje rožičke z večjim uspehom — saj je znana stvar — da se jim tudi tu gre — za vplivna mesta glavarjevega namestnika in deželnega odbornika, torej za osebne koristi. — Da, še za nekaj se jim gre, za uničenje narodne šole, skrajšanje pouka in zvišanje bremen učiteljstva. Samo o tem predmetu so gospodje dr. Koroščeve stranke doslej javnost obvestili kot točki programa v dež. zboru. Toda v tem oziru bodo pač morali z glavicami skozi zid, kajti večina štajerskega dež. zbora ne bode privolila v poslabšanje šolstva.

Moje stališče o deželnem zboru in klerikalcih bode stališče narodne stranke. — Kakor povsod bode naši stranki in meni tudi v tem oziru narodna korist dino merodajna. Volitve so odločile za klerikalce, in s tem nam je začasno računiti. Če bodo zasledovali v Gradcu kaj pametnega in za deželo koristnega, ne bodemo se ozirali na to, da so klerikalni poslanci naši zagrizeni nasprotniki, ampak bodemo podpirali vse, kar se nam bode za veliko zdelo koristno in častno. Kakor hitro bi pa bilo videti, da se dr. Korošcu ali dr. Benkoviču tudi v Gradcu gre za utrjenje klerikalstva in osebnih koristi duhovniških kolovodij, zaklical jim bodem tako odločen „Stojte!", da ga bodo upoštevali. Jaz se tudi ne bodem razburjal, če bodo gospodje, kakor je že njih navada, da bi mene očrnili, stavili brez mene predloge, ki se tičejo mojih volilcev. Tudi slepa kura včasih zrno najde in pravim, če bodo klerikalci dosegli brez mene v deželnem zboru za moje volilce le eden sam znaten uspeh, se ga bodem veselil ter izvajal posledice s tem, da bodem dal priliko svojim volilcem, da z mojim mandatom morebiti tudi drugače razpolagajo. In kaj bodem storil in dosegel v deželnem zboru jaz? To ni odvisno niti od nemške niti od slovenske klerikalne večine deželnega zbora, ampak od vas spoštovani volilci in od organizacije narodne stranke. Kakor je dosegla stranka s svojim odločnim načelnim stališčem, ki ga je zavzela k vsem javnim vprašanjem, uspehe že tedaj, ko še sploh ni imela nobenega zastopnika v deželnem zboru, tako bodo se nehote upoštevale in uveljavile od stranke zastopane resne zahteve naroda tudi v prihodnje, o tem ni dvoma. Pogoj uspeha je, da vrši stranka živahno delo na zborih, v časopisju in povsod, kajti javno mnenje politično zavednega naroda se ne da niti prezreti niti ignorirati.

Ob koncu svojega govora mi torej dovolite malo besed še o narodni stranki. Kaj bode z njo? Ali je je vsled izida zadnjih volitev res že konec, kakor bi imeli radi klerikalci in celo oni, ki sicer niso klerikalci, pa želijo ljubi politični mir, da bi jim šlo dobro na zemlji? Odgovor je kratek, kakor ga je podal pred kratkim odličen naš prvoboritelj. Napredek se ne da uničiti, uničiti se ne da istotako narodna stranka. Mi vemo, kaj smo in kaj imamo. Neporabljene naše moči ne ginejo ampak dobivamo nove delavne somišljenike od leta do leta. In zato vemo, da naše delo za napredek naroda mora uspeh imeti in ga bode imelo. Največji sovražnik nam ne more očitati enega narodu škodljivega dejanja, nikdo nas ne more obdolžiti sebičnosti, kakor vodi klerikalce. Prav posebno potrebno je torej, da tem bolj gledamo na vspopolnitev naše organizacije, ker le v organizaciji je moč. Zelo obžalujem, da smo Celjani vsled neugodne lege in oddaljenosti s Slovenskimi goricami premalo v stikih. Nujno potrebno je, da se za okrajno glavarstvo ptujsko in ljutomersko ustvari v okvirju strankine organizacije posebno vodstvo za strankino delo v tem okrožju, ki se iz Celja težko obdela. Z ozirom na lepo število odličnih naših sotrudnikov, katere vidim tudi danes navzoče ne le iz Središča, ampak tudi iz Ljutomera in Ptuja in ormoškega okraja, ne dvomim, da se bode ta misel dala izvršiti. Upam in pričakujem, da bode v tem oziru prednjačilo Središče s svojimi neustrašenimi političnimi delavci v oni meri, kakor pri volitvah v slovenskih trgih dne 24. maja. S tem končam.

Darujte za Nar. sklad!

Politična kronika.

Deželni zbori.

v **Tržaški deželni zbor**, je imel včeraj svojo prvo sejo. Namestnik pozdravi novo izvoljene poslance ter pozove posl. Budinicha naj kot najstarejši prevzame začasno predsedništvo; za zapisnikarja sta izvoljena dr. Arra in dr. Wilfan. Posl. Budinich prevzame predsedništvo, pozdravi nove poslance in se pohvalno spominja tudi bivšega župana dr. Sandrinellija. Posl. Rybař interpelira namestnika o dogodkih pri dirki kolesarjev minulo nedeljo in protestira proti neopravičenim napadom italjanskega liberalnega časopisja na Slovence. Interpelantje zahtevajo, naj se uvede stroga preiskava, da se uradno dokaže, kako neosnovana so očitanja ital. listov proti Slovencem. Med čitanjem interpelacije je navstral na galeriji tak trušč in krik, da se interpelanta še slišalo ni. V tem viku je predsednik zaključil sejo. Počasi se je dvorana spraznila, na trgu pred magistratom se pa razgreti obiskovalci galerije in njih poulični prijatelji še nadalje vpili in kričali, delali ital. liberalcem ovacije ter psovali slovenske poslance; sicer pa se ni zgodilo nič posebnega.

a **Istrski deželni zbor** se je zbral včeraj v Kopru. Namestnik pozdravi nove poslance ter da naznanje, da je cesar imenoval dr. Rizzija za deželnega glavarja in dr. Laginjo za njegovega namestnika. V svojem govoru povdarja namestnik, da so zakonodajci z novim volilnim zakonom želeli podati volilno pravico tudi onim, ki je dosedaj niso imeli ter tako omogočiti vsem slojem prebivalstva, da po svoje uplivajo na upravo dežele in na deželno gospodarstvo, imeli so pa tudi namen omogočiti trajno spravo med

LISTEK.

Mladi kralj.

Pravljica. Spisal Oskar Wilde. — Iz angleščine prevel T. A. L. Dalje.

In ko je spal, se mu je sanjalo. In to so bile njegove sanje: Zdelo se mu je, da stoji v dolgi, nizki podstrešni sobici sredi brenčečih, ropotajočih statev. Medla dnevna svetloba se je plazila skozi zamreženo okno in mu kazala sloke postave tkalcev, nagibajočih se nad svojimi okviri. Bledi otroci bolehnega pogleda so čepeli na težkih tramih. Kadar so čolnički šinili skozi stroj, so vzdigavali otroci vravnalnico, in kadar so čolnički obstajali, so spuščali vravnalnico in stisnili niti drugo na drugo. Obrazi so jim bili lakote skremženi in njihove tanke roke so drgetale. Ob mizi so sedele shujšane ženske in robile. Strahovit smrad je polnil prostor. Zrak je bil težak, sit gnilobe in od sten je kapljalo in curljalo.

Mladi kralj je pristopil k tkalcu in ga gledal pri delu. Tkalec se je sovražno ozrl nanj, rekoč: „Kaj mi gledaš pod roke? Si li ogleduh, ki ga je nad nas postavil naš gospod?" „Kdo je tvoj gospod", je vprašal mladi kralj. „Naš gospod?" je trpko vskliknil tkalec. „Človek je kot jaz. Resnično, le majhen razloček je med nama: on nosi lepa oblačila, jaz hodim v cunjah. On je vsega preobjeden, jaz lakote omagujem".

„Dežela je prosta", je rekel mladi kralj, „ni ga človeka, ki bi mu ti bil hlapec". In tkalec je odgovoril: „V vojski si močni ukloni slabega za hlapca, v miru bogatin reveža. Delati moramo, da živimo. Oni pa nas plačujejo sramotno tako, da umiramo. Tlačanimo zanje od jutra do poznega večera in oni kupičijo zlato v svojih škrinjah. Naši otroci venejo prezgodaj. In trdi in zlobni postajajo obrazi njih, ki jih ljubimo. Naše noge tlačijo grozdje ali drugi srkajo vino. Mi sejemo žito ali naše kašče ostajajo prazne. Mi nosimo verige, čeprav jih ne vidi oko in hlapci smo, naj nam tudi pravijo: Prosti ste!"

„Ali je res tako", je vprašal kralj.

„Res je tako", je odgovoril tkalec, „pri mladih je tako in pri starih; pri ženskah in pri moških, pri malih otrocih kakor pri onih, ki jih je upognila starost. Trgovci nas tarejo in nič ne moremo zoper to; storiti moramo, kar ukazujejo. Duhovnik jaše mimo in moli svoj rožni venec. Ni pa je duše, ki bi skrbela za nas. Po naših ulicah, koder ne sije solnce, se vlači revščina srepih, sestradanih oči in greh ji sledi zabuhlega lica za petami. Zgodaj v jutro nas zbudi beda in črez noč sedi sramota ob naši postelji. Pa zakaj ti bo vse to? Nisi eden izmed naših. Preveč sreče žari iz tvojih lic". — Zlovoljen se je obrnil proč in vrgel čolniček skozi statve in mladi kralj je videl, da je tkal z zlato nitjo.

Globoka groza ga je obšla in rekel je tkalcu: „Čegavo oblačilo tkeš?"

„Kraljevsko obleko mladega kralja", je odgovoril oni. „Toda kaj to tebi mar?"

In mladi kralj je močno zavpil, se zbudil in glej! Bil je v svoji lastni sobi in videl skozi okno mesec viseč v oblakih, velik in krvavo žareč.

*

In zopet se je pogreznil v spanje, zasanjal je in to so bile njegove sanje:

Zdelo se mu je, kakor da leži na krovu velike galeje. Več sto sužnjev je veslalo. Na preprogi, njemu ob strani je sedel galejin lastnik. Bil je črn, kakor ebenovina in imel je turban iz kričave rdeče žide. Široki srebrni obročki so natezali njegove debele uhlje in v rokah je držal tehtnico z dvema slonokoščenima skledicama.

Sužnji so bili nagi, okoli ledja razcefrano ogrinjalo, vsak pa je bil prikovan na svojega soseda. Vroči solnčni žarki so jih žgali in zamorci so letali sem in tja in jih bičali z režečimi, trdimi jermeni. Ti pa so iztezali svoje suhe roke in vlekli težka vesla po vodah, da je slana pena brizgala kvišku.

Končno so prispeli v mal zaliv in začeli meriti. Lahek veter je vel od kraja in zavijal krov in jadra v oblak finega, rdečega prahu. Prijahali so trije Arabci na divjih mulah in metali svoje sulice proti njim.

Galejin lastnik je zagrabil pisan lok in prestrelil grlo enemu izmed njih. Težko se je Arabec prekucnil v valovje in njegova tovariša sta odjezdila. Sledila jima je počasi na kameli v rmeno tančico zavita ženska in se od časa do časa ozirala za mrličem.

obema narodnostima v deželi in pravično rešitev narodnostnega vprašanja. Namestnik upa, da deželni zbor ne bo nikdar zabil na to vodilno idejo volilne reforme in povdarja, da dežela prav željno pričakuje gospodarske pomoči, opozarja na škode, ki so jih prebivalstvu prizadele velike suše v minolih letih in na vinsko krizo ter upa, da bode mogoče s složnim delovanjem vsem tem težkim nalogam zadostiti. Namestnik obljublja, da bode vlada deželni zbor v njegovem delovanju podpirala. Na to predstavi dvornega svetnika Fabianija kot vladnega zastopnika ter zaobljubi deželnega glavarja in njegovega namestnika. Tudi ostali poslanci so dali svojo poslaniško obljubo. Izvoljena sta bila še dva tajnika in verifikacijski odsek in seja je bila zaključena. Prihodnja seja bode pismenim potem naznanjena.

Nemci in češki deželni zbor. Nemški listi pred vsemi Prager Tagblatt dokazujejo, da morajo Nemci opustiti obstrukcijo v deželnem zboru, ker to imperativno zahtevajo gospodarske koristi dežele. Dne 31. dec. t. l. preteče sedemletna doba, za katero je dežela resignirala na pravico, uvesti deželne, okrajne in občinske doklade na osebni dohodninski davek. Dne 1. jan. 1910 bodo okraji in občine te doklade takoj razpisale, ker bodo dobile zopet na to pravico, dežela bi pa tega ne mogla, ako bi Nemci v deželnem obstruirali; zgubila bi pa tudi štiri mil. kron kompenzacije, katero ji država plačuje zato, ker se je tej dokladi odpovedala. Nadalje bi 1. jan. 1910 zgubili poljedelci in lastniki poslopij 15 in 12% davčnega popusta, ki jim ga je država dala iz istega razloga. Koncem tega leta zgubi dežela tudi pravico pobirati deželni davek na pivo. Tako bi narastel deželni deficit od dosedanjih 22 mil. na 40 mil. t. j. na polovico cele deželne potrebščine v znesku 80 mil. Velik del šolskih troškov bi ne bil pokrit in ne ostalo bi druzega, ko šole zapreti in vstaviti plače učiteljem. To bi bila naravnost grozna katastrofa. Bilo je pač že od početka jasno, da bode obstrukcija Nemce prav tako hudo zadela ko Čehe. Nemci so pa znali dobro izbrati trenotek, kedaj bodo obstrukcijo opustili. Sedaj, v trenotku največje gospodarske stiske, ko je polom pred vrati, je prišel njih trenotek, da bodo nadaljevali svojo izsiljevalsko taktiko. Konservativno plemstvo bo imelo v jeseni usodo deželnega zbora v svoji roki. Na eni strani Nemci in ustavoverni veleposestniki, na drugi Čehi, na sredi konservativno plemstvo, katero bode s svojimi glasovi odločevalo, to pa v trenotku, ko bodo Čehi morali gledati na to, da se vzdrži zmožnost delovanja v češkem deželnem zboru, ker bi sicer v resnici napočila gospodarska katastrofa. Nemci imajo v resnici neprecenljiv dar da si sami vstvarjajo položaj, v tem so nedosegljivi mojstri. Sedaj že čutijo plen — od tod vsa njih spravljivost.

a **Bolgarski dijaki** so napravili oficijelen izlet v Carigrad, kjer so bili slavnostno sprejeti. V pozdravnih govorih med bolgarskimi in turškimi dijaki se je izražala želja, naj bi se ustanovila bolgarsko-turška zveza.

a **Balkanska konferenca.** „Daily Graphic“ poroča, da še vedno obstoji načrt sklicati balkansko konferenco, da se pa zaradi postopanja Anglije ne more sniti. Avstrija zahteva, naj se določbe berolinske pogodbe premeni potom not, Anglija pa baje zahteva, naj se predloži načrt deklaracije, katero bi popisali zastopniki signaturnih sil. Premenilo bi se 30 paragrafov, to je polovica cele pogodbe; določbe o Kreti bi ostale neizpremenjene.

Dnevna kronika.

v **Mednarodni časnikarski kongres** se vrši letos v Londonu od 19. do 28. septembra.

v **Vojne mornarice — moderna blaznost.** Angležka vojna mornarica je poslala dober del svojih ladij — v bližino glavnega mesta, da pokaže angležkemu ljudstvu, v čem leži njegova moč na morju in da bi ga tako navdušila za še večje žrtve. Od ustja Tamiže pa gori do parlamentske palače v Londonu je bilo zasidranih skupaj 149 za vojsko sposobnih bojnih ladij vseh vrst in mer. Vse te ladije skupaj imajo 756.397 ton nosnosti, število na njih uslužbenih mornarjev znaša 42.058 ter so stale skupaj 62,178.693 šterlinskih lir ali 1492 miljonov kron. Najstarša teh ladij ima še le 8 let. Vsaka na sebi je pravo čudo moderne tehnike, toda obzirom na vedne poprave in na mnogoštevilne iznajdbe na tem polju, postane vsaka tudi najboljša bojna ladija že v desetih letih nerabna, ali vsaj le malo uporabna. Posamezne teh ladij (tip Dreadnought) stanejo nad 60 miljonov kron, zastare pa ravno tako naglo, kakor druge. To je samo en del angležke vojne mornarice, še več ko toliko ladij ima Velika Britanija na vseh morjih sveta. In vender tudi to baje ne zadostuje in patrijotje zahtevajo, naj se zgradi še enkrat toliko ladij. Zdi se, kakor bi razsajala na vsem svetu epidemična blaznost, katera žene človeštvo s takim nesmiselnim oboroževanjem v pogubo. Najlepše pri vsem tem je pa to, da veljajo oni, ki ščuvaju države in narode v pogubo, za „patriote“ in njih stranke za „državo vzdržujoče“ stranke, oni trezni in edino pametni ljudje pa, ki vidijo v tem oboroževanju le usodepolno in pogubno zmoto in ki si prizadevajo narode vzdramiti iz hipnoze, da bi spregledali in spoznali resnico ter napravil tej pregrešni potratnosti konec, ti redki ljudje, veljajo dandanes za puntarje, za sovražnike družabnega reda, prestolov in cerkve. Kako dolgo bo še trajala ta blaznost?

v **Tudi veleizdajalec.** Radovan Popović od Gospića je nekoč v pijanosti izrekel žaljive besede o cesarju Francu Jožefu I. in obenem klical: „Živio kralj Peter Karagjorgjević!“ Obsojen je na 1 leto dni zapora.

v **Proces proti Friedjungu.** „Magyar Hirlap“ javlja, da bo proces hrv. srbske koalicije proti dr. Friedjungu v drugi polovici septembra.

v **110 miljonov posojila** dobi Srbija na Francoskem. 70 miljonov porabi za zgradbo železnic.

v **Borowska**, ki je osumljena umorstva dr. Lewickega, si je v zaporu prerezala v samomorilnem namenu žile. Zdravniki so ji rane obvezali, a jih je strgala, in so jo morali djati v prisilni jopič, da so jo spet obvezali.

v **Kdo bo djakovški škof?** „Neue Freie Presse“ poroča, da ima postati naslednikom Strossmayerja v Djakovem sarajevski nadškof dr. Stadler; njegov naslednik v Sarajevu bi bil dr. Sarić.

v **Gibanje za sklicanje hrvatskega sabora** se je započelo po celem Hrvatskem. V sejah županijskih skupščin, na javnih shodih itd. se zahteva sklicanje. Včerajšnji „Pokret“ predlaga, naj plebiscit zahteva ustavo in sabor, naj se volilci v skupinah brzojavno obrnejo na vladarja, da vrne Hrvatski ustavno stanje in skliče sabor.

Štajerske novice.

z **Denuncijacije državn. poslanca dr. Korošca.** „Slov. Gosp.“ poroča, da je državni poslanec dr. Korošec ob času obstrukcije v državnem zboru govoril tudi o celjskem profesorju g. A. Joštu in pripovedoval vse mogoče pogovore na izletu in v gostilni, katere je baje imel z dijaki. Ako je dr. Korošec res to govoril, kar bodemo še dognali iz izjav poslušalcev, moramo obžalovati, da slovenski državni poslanec ne zna v avstrijski državni zbornici ničesar boljšega govoriti kakor take čenčarije in brezpomembne pogovore z dijaki samo z namenom, da bi profesorja — denunciral. Dr. Korošec si je potemtakem prvi pridobil žalostne lavorike denuncijantstva slovenskega državnega uradnika v državni zbornici. Po naših mislih bi imel dr. Korošec mnogo hvaležnejšega gradiva, ako bi se bavil z nemškimi profesorji, ki so prava šiba božja za slovenske dijake na naših učnih zavodih. Kar se tiče očitanja, da je g. profesor Jošt lani učil dijake, da se človek razvija iz opice, je lani dognala sodna obravnava, da je bilo to neresnično. Omenjanje te zadeve kaže objednem čeden vir, odkod vse to obrekovanje teče. Celi dopis znova dokazuje žalostno dejstvo, da imajo klerikalci na naši slov. gimnaziji upeljan celi sistem denuncijantstva. Dvomimo, da se s tem ugled zavoda utrjuje — nasprotno! G. prof. Cestnika, kateremu se je lani sodnijsko dokazovalo, da vzgaja na gimnaziji denuncijante, še enkrat pozivamo, naj javno pove, kako se piše tisti klerikalni profesor, ki je pri Terscheku zapajal celo prvošolce s pivom in politično hujskal dijaštvo? Upamo, da se bode vestni in natančni vzgojitelj prof. Cestnik, kateri je vzor poštenega kolega in najostreje obsoja vsako zahrbtno špijonstvo za svojimi tovariši kakor tudi vsako politično hujskarijo med dijaki, kmalu, prav kmalu odzval našemu pozivu.

o **K imenovanju nemškega šolskega nadzornika na Sp. Štajerskem** piše „Sl. Narodu“ spodnještaj. učitelj: Zdaj pa slednjo obzirnost vstran! Slovensko učiteljstvo je bilo pri nas dosti dolgo radi peščice „nemških“ učiteljev — pastorka. Odslej naj to postane drugače! Nobenega povoda ni več za — nemškutarenje. Nemcev ni več med slovenskimi učitelji, — kdor se še domišljuje takega, svobodno mu! — torej so lahko svoji med svojimi. **Vse nemško referiranje, diskutiranje in uradovanje — od kogarkoli si bodi — ima poslej prenehati!** Mi hočemo, da se jeziku našemu da, kar mu gre! Gospodje nadzorniki se bodo temu — hočešnočeš — že morali prilagoditi. Sramota bi bila, ako bi ne kazali zdaj, da smo si svesti svoje moči. Vsako najmanjše tozadevno obrekovanje bi bil narodni greh. Vsakemu svoje! Če se peščici namišljenih Nemcev deli takih koncesij, potem imajo vendar učitelji na avtonomnem svojem ozemlju pravico zahtevati, **da se ž njimi razpravlja, piše in uraduje v njihovem jeziku!** Če se odslej naprej to ne bode vršilo tako, potem se pač naše učiteljstvo ne nahaja na višiku časa ter ne zasluži, da je zovemo — narodno. — Vsaka sila do vremena! Kdor ne spoštuje se sam, podlaga je tujčevi peti. Kaj hasni učiteljstvu vsa organizacija, **če pa v domačiji svoji ne uporablja svojih pravic?!** Zato pa neizprosno na vidik! Časi suženstva so davno prešli, dosti dolgo smo robovali — perordre de Mufti — par nemčurjev na ljubo. A zdaj nikdar več dalje tako.

z **Revolver-žurnalistika.** Zadnja „vahtarica“ pripoveduje strašne stvari, ki so se baje godile zadnjo nedeljo v Gaberju. Med drugim so slovenski sokoli po „vahtaričnem“ poročilu neko „ubogo nemško gospo iz Gaberja do smrti kamenjali, tako da se je vsa krvava na tla zgrudila.“ A ta uboga nemška „gospa“, delavka Mencel v Gaberju, je že drugi dan kopala krompir na njivi in se ji nič ni poznalo, da bi se prejšnji dan „krvava zgrudila na tla“. Celo „vahtarično“ poročilo je predrzna laž celjskih Nemcev, ki bi radi obrnili pozornost od žalostnih varnostnih razmer v Celju na okolico. V Gaberju skrbi sedaj orožništvo in obč. stražniki za vzoren red in mir; motijo ga kvečjemu pijani in izzivajoči celjski nemškutarji. Kaj bi se zgodilo Slovencu v „Nemškem domu“, če bi prišel notri izzivat, kakor je prišel v „Sokolski dom“ sin omenjene „gospe“ z nemškim znakom izzivat mirnih slovenskih gostov? Treba je tudi pribiti, da „vahtarica“ znova hujska k pretepom in demonstracijam v mestu. Celjski nemškutarji hočejo znova 20. september! Dejstvo je, da sedaj Slovenec v mestu ni ponoči prav nikjer varen pred pijanimi magistratnimi priganjači in raznimi renegatskimi postopači. Zato bodemo svoje pritožbe tako dolgo ponavljali, da se sedanje policijske razmere zboljšajo.

z **Vzor celjskega nemškutarja** je mizar Pernovšek v Studenčnih ulicah. Vkljub temu, da živi izključno od slovenskih strank v okolici in dobiva celo delo pri šolskih stavbah v slovenskih vaseh (!), je mož celo tako predrzen, da trdi, „če bi moral živeti od ‚bindišarjev‘, bi crknil“. Kaj kmetje v okolici niso morda Slovenci? Zdi se nam, gospodine Pernovšek, ali kakor se pišete sedaj, ko ste zatajili svojo narodnost, Pernovschek, da bi „crknili“, če bi vas celjski nemškutarji vzdrževali.

z **Celjska policija v posesti ponarejenih ključev.** Na slovenske gostilne imajo naši ljubi celjski policaji posebno „šarf“. Če se gostje zamude le nekaj časa čez policijsko uro, pa sitnarijo, da je veselje. Posebno stražijo v tem oziru „Narodni dom“. Ker so

---

Komaj so vrgli sidra in potegnili jadra, so šli zamorci v ladjo in privlekli dolgo vrveno lestvico, ki je bila s svinčenimi uteži močno obtežena. Galejin lastnik jo je vrgel čez krov in pritrdil oba konca na železne kavlje.

Zamorci so zagrabili najmlajšega sužnja, mu razbili vezi, ušesi in nosnici zamašili z voskom in privezali okoli ledij velik kamen. Trudno je splezal po lestvici navzdol in izginil v morju. Posamezni mehurčki so se dvigali, kjer je izginil. Nekaj sužnjev se je radovedno oziralo čez krov. V ospredju galeje je sedel čarovnik, zagovarjal some in bobnal venomer. Čez nekaj časa se je prikazal potapljač iz globočine in se ves iz sape oprijemal lestvice. Desnica je držala biser. Zamorci so mu ga iztrgali, njega pa vrgli nazaj v morje. Sužnji so zaspali ob svojih vislih. Zopet in zopet se je pokazal in vsakokrat je prinesel nov, lep biser. Galejin lastnik jih je tehtal in deval v malo, usnjato, zeleno vrečico.

Mladi kralj je poskušal govoriti, ali beseda mu je zastala v grlu in ustnici sta mu odpovedali. Zamorci pa so govoričiti med seboj in se začeli prepirati za niz svetlih biserov. Dva žrjava sta krožila okoli ladje neprenehoma.

Zadnjikrat se je dvignil potapljač iz vodovja, in biser, ki ga je prinesel, je bil lepši, kot biser Ormuza. Podoben je bil po obliki ščipu in bil je bolj bled in lepši od jutranje zvezde. Trepet je spreletel potapljačeve ude, padel je in nem obležal.

Zamorci so skomizgnili z rameni in vrgli truplo čez krov. In galejin lastnik se je zasmejal, iztegnil roko za biserom, in, ko ga je videl, ga je pritisnil na svoje čelo in se globoko priklonil. „Za žezlo mladega kralja“, je rekel in dal zamorcem znamenje, naj potegnejo sidra.

In ko je mladi kralj to slišal, je močno zavpil, se zbudil in skozi okno je videl jutranjo zoro segajočo z dolgimi, sivimi prsti po obledelih zvezdah.

*

Dalje prihodnjič.

včasi tam v kuhinji ženske pri svojem delu po policijski uri, jih policaji še takrat ne puste pri miru. Zadnjič se je enkrat policaj prikazal v kuhinjo, dasi so bila hišna vrata zunaj že zaprta. Mogel jih je tedaj le odpreti s ponarejenim ključem. Ali ima policija pravico imeti ponarejene ključe in z njihovo pomočjo udirati v zasebne hiše? Naj nam štajerska namestnija na to odgovori! V Celju res kmalu ne bodemo varni niti v zasebnih hišah in stanovanjih. Kajti kdo ve, v kake roke lahko pridejo taki ponarejeni ključi?

o **Velika narodna slavnost v Celju.** Kakor se nam poroča, se bo vršila koncem avgusta oziroma začetkom septembra v vseh prostorih Narodnega doma velika narodna slavnost v prid Ćiril-Metodovi družbi in Zvezi narodnih društev.

z **Promoviran** je bil včeraj na dunajskem vseučilišču za doktorja prava g. Adam Ban, avskultant pri celjskem okrožnem sodišču.

z **Za narodni sklad.** Učiteljstvo petrazredne šole v Savinski dolini je darovalo naprednim listom v podporo 5 K. Naj bi posnemali drugi kolegi! Če da vsak učitelj enkrat eno krono, bo precej par sto naprednim listom, ki se morajo še boriti za obstoj, v dobrodošlo podporo. Narodno-napredno učiteljstvo, misleča inteligenca, daruj, da se razvijejo naši listi in izpopolnijo!

o **Iz Braslovč.** Braslovški klerikalci so velikanski modrijani. Roka znanega dopisnika „Slov. Gospodarja“ je napisala v zadnji številki celo pravljico o bodočih občinskih volitvah. Naprednjaki so padli, zmagala je „kmetska zveza“. Bodoči župan mora biti pristaš naše dične zveze. Kaj bo, kaj bo, ali se podere svet, če se ne uresničijo zlate sanje domišljavih kričačev. V neki zadnji številki „Slov. Gosp.“ dopisun trdi, da je komisija za odpis davka po suši stala 200 K, doseglo se pa ni nič. Javno je bilo oklicano, da se je v naši občini odpisalo davka približno 10.000 K. Ali to ne briga nič naše obrekovalce, namen posvečuje sredstva. To so nakane in spletke naših zvezarjev. Ne prepustite, da bi se veselili. Somišljeniki, vsi na krov in zmaga je naša!

z **Iz Polzele.** Pri odhodnici trgovskega pomočnika g. Nagliča, ki otvori v Mislinju svojo trgovino, se je nabrala vsota 5 K 43 h za Ciril-Metodovo družbo. Vrlega narodnjaka priporočamo Mislinjčanom.

z **Iz Gornjega Krapja pri Ljutomeru.** Utonil je 19. t. m. v Muri pri kopanju 27 letni mladenič Fr. Tomažič iz Slamnjaka. Nesrečneža še do sedaj niso našli. — Umrla je 20. t. m. 20-letna Bernarda Babič. Bolehala je že dolgo časa na pljučnici. Bodi ji zemljica lahka!

z **Verska gorečnost Ivana Bozine.** V nedeljo, dne 18. t. m. je prinesla babica Senekovič od Ornikovih iz Sp. Gašteraja k farni cerkvi pri Sv. Jurju v Slov. gor. h krstu sinčka. Pri tej fari pase duše — kakor mogoče znano — veliki katoliški politik Bozina. Navedena oseba obrnila se je torej do tega zastopnika božjega s prošnjo, da naj sprejme malega otroka v naročje svete katoliške cerkve. Pričakovala je, da bo ta goreči zagovornik vsega, kar je lepo in sveto, z veseljem opravil Bogu dopadajoči obred in to tem bolj ker otrok ni bil nezakonski, kakor znani Janez Roškar iz Žitence in Wagnitza. A se je ženica grdo zmotila. Osorno je zavrnil duhovnik, da zdaj (bilo je ob $^1/_4$12. uri dopoldne) nima časa, ker ima z devicami pevsko vajo, da naj prinesejo otroka jutri. Otroka so zanesli nato k Sv. Lenartu, kjer se je tudi krstil. Taki so politikujoči duhovniki tam, kjer bi morali enkrat izpolnjevati res njihov poklic. „Pevske vaje“ z „devicami“ imajo prednost pred božjim opravilom. Ni čuda, če se potem trudi ena ali druga taka bivša devica v potu svojega obraza sodno dokazati, da je njen otrok v zakonu spočet, če je bil tudi zakon šele šestmesečen. Ljudstvo pa vse to počenjanje gleda in bude se mu težki dvomi, kar je nam popolnoma prav.

z **Novi poštni urad,** ki začne že s 1. avgustom poslovati, se je ustanovil pri Sv. Lovrencu na Dr. p. V njegovo okrožje spadajo vasi, oziroma kraji Apače, Pletrje, Sv. Lovrenc na Dr. p., Župečja vas, Ograja, Špatlja, Štumperšek, Benečija, pristava Šnevajs in Sterniše (katero postajo vsi Slovenci imenujejo z grdo nemško spako — „Sterntal“).

v **Iz Ptuja.** Kot dodatek k včerajšnjemu poročilu o ptujsk. okr. zastopo. Slovencem sta se včeraj izneveverila pri volitvi okraj. odbora Turkuš Janez, Majšberg in Goljat Anton, Cirkovci. Kaj vse dobičkarija ne stori! Radi obljubljene ceste celo svoj materin jezik zatajijo!

z **Samomor pred poroko.** Dekla Tilj v Vurbergu pri Ptuju je bila že drugič na oklicu z nekim tesarjam. Te dni se je s svojim ženinom nekaj sprla. Zaradi tega prepira je skočila v Dravo in utonila.

z **Iz Frama.** 16. t. m. so našli v Loki mrtvega postopača in pijanca Janeza Sveteja, starega 50 let. — Dne 17. t. m. je bila v gozdu povožena viničarka Marija Veronik. Kolo težko naloženega voza ji je teklo čez trebuh. Dobila je tako težke poškodbe, da je v 3 urah umrla.

z **Iz Maribora.** Pešec 47. pešpolka, katerega so potegnili pri Kamnici iz Drave, se piše Andrej Cafnik. 11. julija je pil v dvema tovarišema po različnih gostilnah v Tre:ternici, zgubil kapo in bajonet ter potem menda v pijanosti zašel v Dravo.

z **„Cena vina** bode padla, če se ne zapre ogrskemu vinu pot“, piše „Straža“. Čisto prav! Toda katoliški list je dal s tem hudo klofuto poslancem kmečke zveze, ki so ravno glasovali za to, da so ogrske meje odprte! Sedaj ne pomaga nobena tožba več!

z **Odpravljenje male loterije.** „Volkszeit.“ v Libercih na Češkem poroča, da namerava finančno ministerstvo odpraviti malo loterijo, ki donaša državi vsako leto več miljonov dobička, katerih seveda noče noben finančni minister pogrešati. Sedaj se pa baje vendar namerava odpraviti mala loterija, če se dovolijo — novi dohodki po znanem finančnem načrtu. Mi pravimo: mala loterija se naj odpravi, tudi če se ne dovolijo novi davki, ki v sedanji obliki tudi ne pomenijo ničesar drugega kakor izžemanje revnega ljudstva. Mala loterija je prava ljudska kuga, to so spoznali vsi pravi ljudski prijatelji. Znano je, da se je za njeno odpravo toplo zavzel tudi drž. poslanec Franjo Roblek.

Kranjske novice.

a **V Ljubljani** se bodo zgradili dve novi ljudski šoli in sicer ena deška in ena dekliška, ker so obstoječe ljudske šole prenapolnjene.

a **Novi deželni glavar na Kranjskem?** „Rdeči Prapor“ poroča, da se zvrši najbrže v kratkem sprememba glede osebe deželnega glavarja na Kranjskem. Šuklje bi imel odstopiti in na njegovo mesto bi stopil poslanec Pogačnik. Šuklje pa je prezuptivni kandidat slov. klerikalcev za ministerski frak, ker se je Šusteršič onemogočil.

o **Kranjski deželni zbor** utegne biti sklican, kakor poroča „Union“, sredi septembra k šesttedenskemu zasedanju. Vendar pa utegne trajati zasedanje z ozirom na negotov politični položaj le nekaj dni.

Primorske novice.

a **Moža je hotela umoriti** 50 letna Helena Brišček v Trstu, žena vratarja Južne železnice Mat. Briščeka, ki je pa že 10 let živela ločena od moža. Počakala ga je skrita v vrtu južne železnice in ustrelila nanj iz revolverja. Zadela ga je v zatilnik. Mož se je hitro obrnil in jo s palico udaril po glavi. Oba sta v bolnišnici. Tožila sta se zadnji čas zaradi prevžitka, ki ga je ona zahtevala.

a **Vlekel je** 37 letni Vincenc Osvaldella v Trstu 55 letno vdovo Antonijo Schiavoni. Stanoval je v njeni hiši, spoznal, da je petična, in pod pretvezo, da jo bo ženil, pričel ž njo intimno razmerje, pri tem pa izvabil tekom časa iz nje čez 8000 K „kot posojilo“. Končno se je Schiavonki zdelo predolgo čakati na zakon in naznanila je stvar policiji, ki je Osvaldellija aretirala.

a **V Prvačini** se otvori na zimo javna ljudska knjižnica.

a **Revizorjem** za Istro in Goriško je imenovala celjska Zadružna Zveza g. Dragotina Gobca, tajnika posojilnice v Podgradu.

a **Volitve v goriški deželni zbor.** Praška „Union“ pravi: „Italjanski krščanski socijalci bodo, kakor je pričakovati, obdržali svojo pozicijo; v slov. ljudski stranki se vrše točasno premene, ki bi naj popravile poraz v zadnjem volilnem boju in omogočile, da pride več poslancev stranke v dež. zbor.“

a **Gospodarsko organizacijo** kmetskega ljudstva na Goriškem pridno izpolnjuje kmečka stranka. V nedeljo je osnovalo vinarsko in gospodarsko zadrugo v Vojskem, 25. t. m. osnuje enako v Št. Ferjanu.

Obrambni vestnik.

o **V narodni trgovini gosp. Antona Brezovnika v Vojniku** stoji že dalje časa nabiralnik Ciril-Metodove družbe. Narodni trgovci, posnemajte!

o **Za C. M. obrambni sklad** so se zavezali plačati: ga. Mar. Pahernik, veleposestnica v Vuhredu (plačala takoj), g. Fran Pahernik, veleposestnik istotam (plačal takoj), g. Ivan Pahernik, trgovski akademik istotam, g. dr. Maks Pregl, zdravnik v Vuzenici, g. Miroslav Lešnik, učitelj v Vuzenici, g. Fran Mravljak, kand. prof. Sv. Anton na Pohorju.

o **Za C. M. družbo** se je nabralo zopet v nabiralniku v narodni hiši gospe Pahernik v Vuhredu 50 kron. Čast vrli narodni gospe!

z **Iz Sevnice.** Podružnica Ciril-Metodove družbe rediviva! Dne 19. t. m. vršil se je čez 15 let zopet občni zbor tukajšnje podružnice. Po Roseggerju nasvetovani nemški sklad je pač tudi na nas močno vplival; saj vendar imamo tudi v Sevnici, kjer ni niti jednega Nemca-domačina, šulferajnsko šolo, Südmarkino podružnico, lutersko bogočastje itd. Po krasnem govoru g. Prekorška, kojega govor so tudi „Nemci“ občudovali, se je vršila volitev odbora. Za predsednika je bil izvoljen gosp. notar Korber, za tajnika g. učitelj Drnovšek, za blagajničarko učiteljica gdč. Arko, v odbor pa gg.: župan Starkl, nadučitelj Mešiček in gospe Stumberger in Smole. Novi odbor čaka mnogo dela, in upamo, da se ga ta ne bo zbal. Za delegata k glavni skupščini je bil izvoljen okrajni sodnik g. Seliškar. Toraj, na delo, ker kratki so dnovi!

z **Iz Dramelj pri Celju.** Zopet so nam priredili člani naše nove Ciril-Metodove podružnice v nedeljo 18. t. m. prijetno zabavo. Dasi smo pogrešali nekaj starejših mož, bilo je pa tem več mladine, ki je z velikim zanimanjem sledila izurjenim domačim igralcem, ki so v tem kratkem času pokazali, kaj zmore dobra volja in kaj se da tudi v naših vaseh doseči z domačimi močmi, ako se ne strašimo v začetku ovir in trnda. Potovalni učitelj Ciril-Metodove družbe je kratko govoril o pomenu takih prireditev, ki naj služijo v zabavo, razvedrilo in pouk, ki naj navaja ljudi k lepšemu in boljšemu. V tem leži ves veliki vzgojni pomen naših domačih slovenskih veselic. Delavni podružnici v Dramljah kličemo: le tako naprej in zopet kmalu na svidenje!

v **Razpis službe.** Družba sv. Cirila in Metoda razpisuje moško učiteljsko mesto na svoji šoli v Št. Rupertu pri Velikovcu. Nastopiti je treba začetkom letošnjega šolskega leta. Plača po dogovoru. S potrebnimi dokazili opremljene prošnje je vložiti na vodstvo družbe najkasneje do 5. avgusta t. l. Želeti je, da ima prosilec skušnjo učiteljske vsposobljenosti. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

v **Družba sv. Cirila in Metoda** je kupila dvonadstropno hišo v Krminu v šolske namene. Nadučiteljem družbine šole v Krminu je bil imenovan v včerajšnji vodstveni seji g. Janko Garvas iz Hotederšice. Definitivnim učiteljem v Trstu je vodstvo imenovalo g. Emila Adamiča znanega skladatelja, ki je doslej služboval v Kamniku. Družba je dalje sklenila takoj razpisati prvo posvetno učiteljsko mesto v Trstu. Šola v sredini tržaškega mesta se razširi, pri sv. Jakobu pa se sezida novo šolsko poslopje. Sklenilo se je tudi ustanovitev par narodnih šolskih vrtcev.

z **Odgovor Roseggerju.** Za obrambni sklad družbe sv. Cirila in Metoda so se nadalje zavezali plačati po 200 K sledeči p. n. gg.: 145. Stalno omizje pri Bregantu v Trnovem, Ljubljana; 146. Fran Šerko, trgovec in posestnik v Cerknici; 147. dr. Josip Malerič, okrožni zdravnik v Črnomlju (plačal na račun 10 K); 148. in 149. podružnica sv. Cirila in Metoda, Stari trg pri Ložu (plačala 2×200=400 K); 150. Gnus Kazimir, abiturijent, Dol pri Hrastniku; 151. Mastnak M., profesor v Gorici; 152. dr. J. Ozvald, profesor v Gorici; 153. Pavšič I., profesor v Gorici; 154. Znidaršič I., profesor v Gorici; 155. dr. Josip Tičar, okrožni zdravnik v Kranjski gori; 156. Dolenjska podružnica „Prosvete“ v Novem mestu; 157. podružnica družbe sv. Cirila in Metoda Hrastnik-Dol; 158. Neimenovani župnik v pokoju v Celju; 159. Brenčič Rado, abiturijent v Celju; 160. dr. J. Podlesnik, zdravnik v Velenju; 161. Bralno društvo v Ložnici pri Žalcu (plačale 200 K).

Društvene vesti.

o **Narodna čitalnica v Vojniku,** ki se je v kratkem času svojega obstanka tako lepo razvila, priredi, kakor vsako leto, tudi letos veselico z najrazličnejšim vsporedom. Med tem tudi igra in srečolov. Opozarjamo že sedaj na njo!

o **Kam gremo v nedeljo?** Gotovo v Št. Martin v Rožni dolini, kjer bo veselica prav v domačem slogu, kjer bo zabava nekaljena in neprispakovana, kakoršno najdemo le na deželi. Vojniški diletantje bodo skrbeli s šaljivo igro za smeh. Vreme bo lepo — pridite daleč naokoli vsi — v prijazni Št. Martin.

o **Polzelska velika vrtna slavnost v nedeljo 25. t. m.** Dan za dnem dohajajo iz tujine nove, najnovejše vsporedne točke. Te dni je došel naravnost iz Pariza najnovejši automat — polzelska novost — nekaj izredno zanimivega, imenitnega, zabavno-smešnega. V posebnem šotoru se bo iz- in doigrala žalostna balada iz najnovejšega življenja. Iz tujine napovedani doktor Vsevedež bo razodeval in krzal na praktičnih slučajih svojo modrost, tako n. pr. v modernem zdravilstvu ob najhujši sili, v pripravi hitre, točne in sigurne fotografije, ki ne zgreši nikdar pravega, resničnega obraza. In med tem in še stoterim drugim bo zasanjala dovzetna tvoja duša v mehki melodiji narodne godbe in srce tvoje se bo radovalo nad mojstrskim nastopom celjskih, žalskih in braslovških Sokolov. Kdo bi izostal, kdo ne prišel iz vseh sosednjih krajev Mozirja, Šoštanja, Vranskega, Žalca, Celja in kar je še vmes in na vse strani. V nedeljo, 25. t. m. od vsepovsod na lojtrskih vozeh na Polzelo. Skrbimo za našo šolsko družbo, podpirajmo čile naše sokoliče! Na mnogobrojno svidenje! Na zdar!

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Poslanec Edv. pl. Stransky o položaju.

v **Heb**, 23. jul. (Brz. „Nar. Dn.") V Schönbachu je govoril nemški drž. posl. pl. Stransky o položaju. Izvajal je, da so Čehi in Slovenci prišli vsled svojih simpatij do Srbije (Posebno slov klerikalci! Op. ur.) prišli v nemilost pri najvišjih krogih in da je takrat dinanastija in država (!) spoznala, da so Nemci najzvestejše opore (!) države. Zato ne bodo sedaj obstrukcijonisti in Slovani sploh niti nasilnim potom ničesar dosegli. Nemški narod bo skrbel za to, da se v Avstriji konča politika postulatov in pa izsiljevanja.

Novi nemiri v Perziji?

o **Petrograd**, 23. julija. (Brz. „N. Dn.") „Novoje Vremja" poroča iz Teherana, da je neki privrženec prejšnjega šaha v Sultanabadu vzel 3.000 pušk in nekaj topov, ter je s svojimi ljudmi zasedel višine nad Teheranom. Vrh tega koraka iz Tebrisa Rakhinkan s svojimi privrženci proti Teheranu, da prežene nacijonalisto. V Šahtadu so bili ti od reakcijonarcev napadeni in so zgubili mnogo ljudi. — „Nov. Vr." pravi, da položaj v Perziji nikakor ni pojasnjen. Ruske čete ostanejo začasno v Perziji.

Demisija francoskega ministerstva.

o **Pariz**, 23. julija. (Brz. N. D.) Ljudje, ki stoje Briandu blizu, pravijo, da misli v slučaju, da prevzame sestavišev ministerstva, poveriti zunanje zadeve Millerandu. Delcasse ne vstopi najbrž niti v kabinet.

Različne novice.

z **London**, 23. jul. (Brz. „N. Dn.") Poslanska zbornica je zavrnila predlog socijalistov, naj se kot protest proti obisku ruskega carja, zmanjša budget s 187 proti 79 glasovom.

z **Praga**, 23. julija. (Brz. „N. D.") Kakor poročajo češki listi, ne namerava dr. Braf zavzeti več svojega mesta kot ordinarij na vseučilišču. Za naslednika bo imenovan dr. Gruber.

z **Budimpešta**, 23. julija. (Brz. „N. Kakor poročajo iz Ružomberka, je izbruhnil v nekem bližnjem mestecu velik požar, ki je uničil več hiš. 10 rodbin je brez strehe, 3 osebe so mrtve.

Iz sodne dvorane.

V Celju, 23. julija.

o **Woschnagg-Aistrich**. — Včeraj popoldne se je vršila pred celjskim okrajnim sodiščem prva obravnava v znani Woschnagg-Aistrichovi aferi. — Mariborski odvetnik dr. Mravlag je vložil namreč proti bivšemu nemškemu števnemu kandidatu mešč. učitelju A. Aistrichu v Celju tožbo radi razžaljenja časti v imenu dež. posl. Hansa Woschnagga. Aistrich je namreč pisal nem. nar. svetu za Sp. Štajer, nemšk. društvu v Celju in odvetniku dr. Zanggerju enako se glaseča pisma, v katerih je trdil, da je bil sedanji zastopnik nem. celj. volilnega okraja v dež. zboru Hans Woschnagg enkrat kot Ivan Vošnjak član Mozirskega sokola, da je nosil rdečo sokolsko srajco in da je vihrala sept. 1882. pri ustanovni slavnosti šoštanjske čitalnice s hiše njegovega očeta trobojnica. Ako je W. trdil omenjenim društvom kaj drugega, je lagal. Ker je ta obdolžitev, kakor pravi obtožnica, nečastna, nemoralna in lahko g. Woschnagga v javnem mnenju osumniči in osmeši, se predlaga, naj se g. Aistrich kaznuje. G. H. Woschnagg bi bil že tedaj, ko je dal g. dr. Koderman izjavo v sodni dvorani, storil vse potrebne korake, pa ni imel radi ženine bolezni časa za to.

Razpravna soba je bila natlačeno polna. Vsi celjski politiki od dr. Ambrožiča doli do Bechineta so bili navzoči. Aistrich je na sodnikovo vprašanje potrdil omenjene pod obtožbo dane besede in je rekel, dajih je namenoma in s prevdarkom napisal. Hotel je, da se njegova težko napadena in oblatena osebna kakor narodna čast opere. Bil bi tožil „vahtarico", a ker bi tiskovna pravda predolgo trajala, si je na ta način pomagal pred sodišče. V daljšem govoru je opisal vse preganjanje in zasledovanje, časti - krajo, osebne in tiskovne napade od strani celjske renegatske klike na svojo osebo. Njegov zastopnik dr. Zabukovšek izjavi na to, da bode nastopil dokaz resnice za Aistrichove besede in imenuje kot priče: gg. Ivana Volka, Frana Rajšterja in Iv. Vošnjaka iz Šoštanja, gg. Dvornika, Tajnika in Goričnika iz Družmirja in g. Kramerja iz Vranskega. Slednji bode dokazal, da mu je g. Hans Woschnagg še l. 1886 plačal udnino 2 K za mozirskega „Sokola". (Dr. Mravlag: „Ker niste ti dve kroni vpisani, jih je poneveril!" Za te besede si pridrži dr. Z. nadaljne korake.) Prečita se naj tudi poročilo o slavnosti l. 1882 v Šoštanju, katero je priobčil „Slov. Narod". Dr. Mravlag prav toplo pozdravi ta dokaz resnice, ker bode gotovo rešil Woschnaggovo žaljeno narodno čast. Za sedaj samo pokaže izjavo, katero je dal za mozirskega „Sokola" gospodu Woschnaggu trgovec Rudolf Pevec v Mozirju in v kateri se trdi, da H. Woschnagg ni bil niti sedaj niti kedaj poprej član mozirskega „Sokola" (!!). Nadalje pravi, da je sicer „nemško društvo" v Celju vedelo, da se je udeležil Woschnagg slovenske slavnosti v Šoštanju, da pa to nima ničesar pomeniti, ker pred 20 leti še ni bilo istega narodnega boja na Sp. Štaj. ko danes(!). Takrat so še bili celo nekateri Slovenci člani nemških društev. Trdilo se je celo, da je bil Woschnagg član „Sokola" v Oseku; skrbno povpraševanje pa je dognalo, da je dotični Sokol ustanovljen šele l. 1891 in torej Woschnagg še ni mogel biti njegov član v 80. letih. Pokaže potrdilo tega dejstva od mestnega urada v Oseku. Temu nasproti pravi Aistrich, da so narodni boji na Spod. Štaj. že pred 20. leti divjali in da je bila ustanovitev Čitalnice v Šoštanju gotovo narodna svečanost. Dr. Mravlag še pripomni, da se je dotični gospod, ki je vpisal H. Woschnaga v knjigo članov mozir. „Sokola" (ali šoštanjske Čitalnice?) pri W. opravičil in da bode to dokazal. Obravnava se preloži, da se v Celju zaslišijo vse priče.

Narodni gospodar.

XIII. poročilo o stanju hmelja v drugih krajih.

Norimberk, dne 18. julija 1909. Poročila o rasti hmelja iz raznih okolišev se glase naprej neugodno in deloma tudi zelo neugodno. Kako bi pa tudi drugače bilo, ko pogrešamo toplega solnca? Danes dopoldne smo ga pač gledali nekaj ur. Pri največ oblačnem nebu se množi škodljivi mrčes in ni upati, da bi se rastlina kaj posebno popravila.

Untersteinbach, (blizu Špalta) dne 18. julija 1909. Od mojega zadnjega poročila se rastlina ni zboljšala, pač pa poslabšala — sosebno pa v nizkih legah, kjer je zgubljena. Zdravi nasadi pa so se zboljšali in lepo cveto.

Stopfenheim, dne 18. julija 1909. Prav malo lepih hmeljnikov je videti pri nas; velika večina pa je vsled uši in črne rose v rasti popolnoma zaostala.

Schnaittach (okolica Norimberk) 18. julija 1909. Stanje hmelja se tu in v okolici ni zboljšalo. Hmelj je le nizko zrastel, ima črne in skrožene liste polne uši, trte pa vise žalostno na drogih. Sedaj so okuženi tudi oni nasadi, kateri so bili pred kratkim še zdravi. Vsled slabega vremena se je skrčilo upanje do kakega pridelka sploh.

Nandlstadt (Hallertau), 18. julija 1909. Naši hmeljniki niso lepi; nekteri so srednji, večina pa je slaba. Vreme je neugodno — zemlja premokra — noči prehladne: vsled tega ni upati, da bi se kaj zboljšalo. Pričakujemo le slabo polovico lanskega pridelka.

Vic (Lotarinško), 18. julija 1909. Stanje hmeljskih nasadov je prav slabo; ni upači, da bode kaj boljše — vse je uničeno.

Skupitz (žateška okolica), 18. julija 1909. Minoli teden smo imeli zopet precej deža, kteri pa ni mogel ozdraveti bolane rastline in jo oteti pogina. Uši in črna rosa jo hočeta zatreti.

London, 17. julija 1009. Od začetka tega tedna imamo zopet neugodno vreme; rastlina je v rasti zelo zaostala in tudi škodljivega mrčesa ni manj. Kupčija je mirna, cene pa se po malem vzdigujejo.

Tržne cene.

22. julija.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za september 31'50 za december 30'—, za marc 30'—, za maj 30'—. Tendenca mirna.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 23'55, nova kampanja K 22'60. Tendenca stalna. — Vreme: deloma oblačno.

Budimpešta, 22. julija. Pšenica za oktober K 13'74, pšenica za april K 13'99, rž za oktober K 9'99, oves za oktober K 7'67, koruza za julij K 7'60, koruza za avgust K 7'86, ogrščica za avgust K 13'90. — Pšenice se precej ponuja. Kupčija je boljša, tendenca trdna. — Promet 26.000 met. stotov. Pšenica za efektiv in ostalo se vzdržalo. Vreme lepo.

Budimpešta, 22. julija. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 140 do 143 vin., mlade, srednje 143 do 144 vin., mlade, lahke — do — vin.; zaloga 30.251 komadov.

Svinjska mast v Budimpešti: 168.—, namizna slanina 150.—.

Dunajska borza za kmetijske pridelke, 22. julija:

Produktna borza vsled upadka cen in ugodnega vremena za žetev strogo rezervirana. — Tendenca postala bolj medla, ko cene v rži in pšenici zopet padle za 5 vin. Koruza in oves cene vzdržala.

Dijaška kuhinja v Ptuju.

V drugem polletju letošnjega šolskega leta so darovali za to kuhinjo: 800 K deželni zbor štajerski, 200 K Hranilno in posojilno društvo v Ptuju, po 40 K Okrajna posojilnica v Ormoži in Posojilnica v Gornji Radgoni, 20 K Posojilnica v Framu; 14 K Cilenšek Martin, prof. v p.; po 10 K: dr. Brumen Anton, odvetnik, Jos. Fleck, inf. prošt, Kolarič Anton, prof., Ploj Oton, c. kr. notar v Črnomlju; po 5 K: dr. Dimnik, odvet. kandidat, Havelka Rudolf, trgovec, Hrovatin Ksist, c. kr. poštni asistent, Kaukler Ivan nadučitelj, Kojc Martin, c. kr. davčni oficijal, Jos. Komljanec, prof., Lenart Fr., trgovski knjigovooja, Peteršič Ivan, trgovec, dr. Miroslav Ploj, dvorni svetnik, dr. Sagadin Štefan, c. kr. sodnik, o. Selinšek Lucij, minoritski kaplan, dr. Bela Stuhec, zdravnik, Toman Janez, župnik na Hajdinu, Toplak Fr., c. kr. davčni upravitelj, o. Vakselj Pij, minoritski kaplan, z gostije Štefana Turnška in Neže Šlambergerjeve v Gereči vesi; 4 K: Stepic Anton, c. kr. višji davčni upravitelj v p., 3 K: Pinterič Aleksander, 2 K: dr. Rozina in Jos. Zupanc, vinarski instruktor, 1'30 K Klemenčič Ivan, učitelj na Gori; po 1 K: Brenčič Franc, Brenčič Janez, Gojkovič Anton, Gregorec Anton, zdravnik pri Sv. Marjeti, Kolarič, Mahorič Anton, trgovec, Mikl, Murkovič, Petovar L., Porekar, Topolovec, o. Zöhrer Mansvet, minoritski kaplan; po 40 v: M. St. Dogsa, Petrovič, Rakuša Martin, Rakuša Rudolf, Ravšl, Šoštarič, 20 v: Žnidarič Ivan. Odbor se zahvaljuje v imenu podpiranе šolske mladine za te darove vsem p. t. dobrotnikom kar najiskrenejše.

Priden in samostojen

kleparski pomočnik

se takoj sprejme v stalno delo pri A. Joštu v Celju, Dolgo polje št. I.

Darujte za Narodni sklad!

Trgovski pomočnik

dobro izurjen manufakturist in dobro izurjena

prodajalka

tudi v računstvu in pisavi, pridna in poštena, se sprejmeta v trgovini z mešanim blagom

Karl Cimperšeka,

Sevnica ob Savi. 343 3-3

D. O. št. 27.099, II. 4185. 348

Naznanilo.

Na deželni kmetijski šoli s slovenskim učnim jezikom, ki bode začetkom oktobra t. l. odprta v Št. Jurju ob Južni žel. bode zasedeno mesto ravnatelja in mesto strokovnega učitelja z nastopom službe dne 1. septembra 1909. Glavni učni predmeti na tej šoli so:

1. Živinoreja.
2. Mlekarstvo.
3. Travništvo.
4. Poljedelstvo.
5. Sadjarstvo.
6. Gozdarstvo.

Z ravnateljsko službo (ki je obenem strokovni učitelj za eno skupino omenjenih predmetov) so združeni nastopni prejemki:

1. Letna plača 3600 K, pravica do treh kvinkvenalk po 600 K;
2. Naturalno stanovanje z razsvetljavo in kurjavo, ki se vračuni v pokojnino z zneskom po 600 K na leto;
3. prosto dobivanje po 2 litra mleka na dan in v slučaju, da bi imel svoje gospodinjstvo, prosto dobivanje zelenjave, katera se prideluje na zavodu vključljivo krompir, kolikor ga rabi v svojem gospodinjstvu. Ti prejemki niso vračunljivi v pokojnino.

S službo strokovnega učitelja so združeni le prejemki:

1. Letna plača 2400 K; pravica do petih kvinkvenalk po 300 K;
2. naturalno stanovanje s kurjavo in razsvetljavo, vračunljivo v pokojnino v znesku po 400 K na leto;
3. dobivanje mleka in zelenjave kakor ravnatelj.

Nastavljanje je, ako ne pride do posebne pogodbe, iz prva za tri leta provizorično ter nastopi šele po triletni zadovoljujoči službi, definitivno nastavljenje.

Prosilci za ti dve mesti morajo skazati primerno znanstveno izozbrazbo (učiteljsko usposobljenost vsaj za nižje kmetijske šole) ter izrecno naznaniti za katero gori omenjenih učnih predmetov so posebno izučeni, kakor tudi praktično službovanje v učiteljski stroki v poljedelstvu.

Prošnje za eno teh služb morajo poleg tega obsegati tudi izkaz o osebnih razmerah (rodbinsko stanje) prosilcev, kakor tudi o njih jezikovnih zmožnostih ter naj se vložijo predpisanim potom do 15. avgusta 1909 pri deželnem odboru štajerskem v Gradcu.

V GRADCU, dne 14. julija 1909.

Deželni odbor štajerski.

Lastnik in izdajatelj: Narodna založba v Celju. Odgovorni urednik Vekoslav Spindler. Tisk Zvezne tiskarne v Celju.